

Döviz Kurunun Yurtiçi Fiyatlara Yansıması: OECD Ülkelerinden Bulgular¹*Exchange Rate Pass-Through to Domestic Prices: Evidence from OECD Countries*Harun BAL²Mehmet DEMİRAL³Filiz YETİZ⁴**ÖZET**

Açık ekonomilerde, döviz kuru değişimlerinin özellikle ticaret dengesi, büyüme, enflasyon ve genel verimlilik seviyesi gibi makroekonomik göstergelere olan etkileri üzerine geniş bir literatür mevcuttur. İlgili çalışmalarda temel inceleme alanlarından biri, döviz kurlarındaki dalgalanmaların yurtiçi fiyatları değiştirip değiştirmediğini belirlemektir. Geçiş ya da yansıma etkisi olarak adlandırılan bu olası mekanizma, döviz kuru ayarlanmalarının küresel düzeyde bir denge sağlama aracı olduğu yönündeki önermelerin ampirik olarak iyi desteklenmesi nedeniyle de gittikçe önem kazanmaktadır. Söz konusu önermeden yola çıkarak hazırlanan bu çalışma, 1990-2015 dönemi için, yüksek-gelir grubundaki 19 OECD ülkesi örneğinde döviz kuru yansıma etkisinin olup olmadığını araştırmaktadır. Bu amaçla, i) tüketici fiyat endeksi, ii) toptan eşya fiyat endeksi ile temsil edilen üretici fiyat endeksi, iii) nominal efektif döviz kuru ve iv) sanayi sektöründe yaratılan katma değer gayrisafi yurtiçi hasıla içindeki payı ile temsil edilen sanayi üretimi verilerini kullanarak, hem yapısal vektör otoregresif (VAR) hem de otoregresif dağıtılmış gecikme (ARDL) modelleri dengesiz panel veri analizi prosedüründe tahmin edilmektedir. Sonuçlar, döviz kurundaki değişimlerin yurtiçi fiyatlar üzerine olan etkilerinin anlamlı olduğunu, ancak bu etkilerin kısa ve uzun dönemde güçlü olmadığını ortaya koymaktadır. Ayrıca, teorik beklentilerle uyumlu nitelikte, yansıma etkisinin zamanla azalma eğiliminde olduğu belirlenmiştir. Çalışma, politika yapıcıların, birçok makroekonomik göstergeyle etkileşimde olan yurtiçi fiyat istikrarını sağlamak için, döviz kuru değişimlerini izleyen politika uygulamalarına yönelmelerinin gerekli olabileceğini ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Döviz kuru, Yurtiçi fiyatlar, Geçiş etkisi, OECD ülkeleri

ABSTRACT

There is a huge literature about the effects of exchange rate changes on macroeconomic indicators, specifically on the trade balance, growth, inflation, and overall productivity level in open economies. One of the main attempts in the related studies is ascertaining whether the exchange rate fluctuations alter domestic prices. This possible mechanism is called as the pass-through effect which is getting more important since the argument that exchange rate adjustment is a part of the solution for global rebalancing has been empirically well-supported. Starting from this claim, this study purposes to explore whether there is an exchange rate pass-through effect in 19 high-income OECD countries over the period of 1990-2015. To this end, using a data set of i) consumer price index, ii) producer price index proxied by wholesale price index, iii) nominal effective exchange rate, and iv) industrial production proxied by the value-added share of industry sectors in gross domestic product, both structural vector autoregressive (VAR) and autoregressive distributed lag (ARDL) models are estimated following the unbalanced panel data analysis procedure. Results reveal that exchange rate pass-through effects on the domestic prices are significant but not that strong in both the short-run and the long-run. Moreover, in line with theoretical expectations, the pass-through effects tend to diminish over time. The study concludes with a suggestion that policy-makers need to consider policy actions accompanying the exchange rate changes to ensure domestic price stability which consequently interacts with many macroeconomic indicators.

Keywords: Exchange rate, Domestic prices, Pass-through effect, OECD countries

¹ Bu çalışma, 11 Temmuz 2017 tarihinde Uluslararası Avrasya Ekonomileri Konferansı'nda (AVEKON 2017-İstanbul) sunulan ve en iyi bildiri ödülüne layık görülen aynı başlıklı bildirinin sunum sonrası revize edilmiş biçimidir.

² Prof.Dr., Çukurova Üniversitesi, İ.İ.B.F., İktisat Bölümü, harunbal@cu.edu.tr

³ Doç.Dr., Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, İ.İ.B.F., İktisat Bölümü, mdemiral@ohu.edu.tr

⁴ Yrd.Doç. Dr., Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, İ.İ.B.F., Bankacılık ve Finans Bölümü, filiz.yetiz@ohu.edu.tr